

בְּדָלְכִי אֲכֹלֶת לַיְלָה

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עתות חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בនשיאות מרכז הגאון ורב יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרואה' 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגילינו מופץ בכל בתיה הנקנכת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

פנוי הלכה

זכור לחביבו בחתן

כתב מרן הגראי' רצאבי שליט"א בשעה או"ח סי' ק"ז ה"ב בזה"ל: וכן תקינו ח"ל [קייננו והעלנו הנגע לעניינו] והחתן בזמן חופתו, נתנים מעט אפר מקללה על ראשו במקום הנחת תפילה, כדי שתתקיים בנו הכתוב לתת להם פאר תחת אפר. ומה שנוהגים האשכנזים בשעת השידוכין לשבור כל' זכר לחביבן, אין נהוגין אצלינו. וגם מה שנוהגין בזמנינו בחופה אחורי י" ברכות ששורב החתן כס וכוכית, לא נהגו בתימן, אלא אפר מוקלה בני ליל. ע"ב.

ובאהע"ז סי' ר"ז ה"ע כתוב בזה"ל: בשאר קהילות ישראל נהגים שהחתן שובר כס זכוכית בשעת הנישואין, על-ידי דרכיה בחזק בעקב-רגלו הימנית. וטעם כדי לזכור את ירושלים, על-ידי הצער על הכס שנשברה. וכן כדי למעט את גודל השמחה, על-דרך מה שדרשו ח"ל בפסקוק וגלו ברעדנה, במקום גילה שם תהא רעדנה. וכך שלא לגורום נזק בפיור הריסים, עוטפים את הכס תחילת בניר. ומיד אחורי שבירת הכס, הקhalb אומרים בשם השמחה ובקהל-דם "מול-טוב". אבל רבים מהם מערערים על כל זאת, כי אין בכך לגרום צער מאוחר שהכס בזול. וכל-שכין קראת השמחה או מול-טוב, שהיא היפך הכוונה. אמנם יש שיישבו את הטענות הללו. ולמעשה כבר הרגלו לכך כיום גם דברים בקהלותינו, ורקשה לבטלו. ועל-כל-פניהם צריך לשים לב שלא יהא זה תמורה נתינה האפר, לפי שהיא תקנת ח"ל בדעתו בסעיף ס"ט, ולא להפוך את הטעל לעיקר. על-כן עשו שני הדברים, דהיינו שבשים שבע ברכות, יtan הרב תחילת את האפר על ראשו של-חתן, ויקדים לומר את הפסוק לשם לאבל, ציון לחתן להם פאר תחת אפר. ואחר-כך ישבור החתן את הכס אם רצונם בכך. ולפניהם שישborrow, יקרא אותו הרב את הפסוקים אם אשכח ירושלים וגוי על ראש שמחתי. ע"ב.

ויעש שם בעניין יצחק במקורות ופרטיו הדינים באורך.

בנתיבי החיבור

הרבי אליהו נהרי שליט"א מנהל התת"

אללה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל (דברים א. א) מובה במנחת יהודה למחרי גיזופאן וצ"ל על פסוק זה בזה"ל:殊 מא יש לומר שמכאן ראה למה שאמרו רבותינו זכרונות לברכה, שאסור לו לאדם להוכיח את חבירו ברבים, שנאמר הוכחה עצמא. וזה שאמר כאן אל כל ישראל, רוצה לומר דברים שהם הוכחה הנוגעת לכל ישראל, שעל ידי זה אינם מתביחסים זה מזו. אבל תוכחת יחד לא הזכיר. דבר אחר אלה הדברים. הוכיחן סמוך למותו, מלבד מה שהוא מכוחן ומלמדים בחויו דבר יום ביום. וכן ראוי לעשות כל מהנהיג. (שליח'ה פרשה זו). ותחלת לאל שזימנו לידי, כי כבר היה קשה לי מה שכtab רשי' ז"ל פרשה זו על פסוק והוא בארכאים שנה וכמי זה לשונו, ומפני ארבעה דברים אין מכוחים את האדם אלא סמוך למיתה וכי לא יהא מכוחו וחוזר ומכויחו וכו', עכ"ד. משמע מדבריו שאין מכוחים אלא סמוך למיתה לא מקודם, וזה מנגד לומר מה שכתב הוכחה תוכיח את עמידתך, וכל שכן האב לבני. וכבר השבתי לאדם אחד ששאלני על זה, והשבתי לו שהתוכחה שהיא סמוך למיתה, היא מדובר שציריך המוכחים לזכור למועד כל מעשי הרעים שעשה, ואף על פי שכבר שב מהם, בדרך שעשה משה רבינו ע"ה לישראל שוכר להם כל מה שעשו כדי שינחמו על הרעה ולא ישבו לבסלה עוד. עכ"ל.

וכבר אמר החכם באדם [ומרן הגראי' רצאבי שליט"א הביא בשיעורו מפירוש רבינו סעדיה גאון], שבכל דברי משליהם הם דברי ה' שנאמרו דרך שלמה המלך] (משל' כ. ה) 'טובה תוכחת מגולה מהאהבה מסורתת', ופירשו החכמים אף המוכחים בפרשונים ומכלים למוכחים, מכל מקום טובה היא אם באה מהאהבה מסורתת בלב המוכחים, וכוונתו לישר דרכי המוכחים ולא לקנתר. עכ"ל.

ואכן צריך האדם לחתת את הדעת לדברים אלו, להוכיח תלמידיו ולידיו לעיני כולם בדברים הקשורים לכולם, אך לא להוכיחו בדברים שהם חטא עצמו. אך אין הכוונה על חטא עצמו הנעים נגד רבים, ר"ל, אם רוא אחרים חטאו, ואבוי או רבו ישתקן ולא יוכיחו לעיני כולם, הדבר עלול לגרום לזלזול באוניהם. לכן אז כן יש להוכיחו נגדם, למען לא ילמדו מעשי.

ויש פעמים שכאשר מדובר בכל התלמידים או בכל הילדים, במקרים להוכיח בשפט לשון, עדיף לאסוף כולם ולעשות לימוד חזוק באוטו עניין או [ובונוסך] מבעצם על אותו עניין. לדוגמה, אם חסר באהבת הזולות בין הילדים, ימלדו עם מחנכים [או אביהם] בכל יום [או בכל שבת] קטע

המדובר בזה, מתובל במעשיות ואגדות ולחבר את הילדים לעניין. ובנוסף להו אפשר [וכדי לפי העניין] לעשות מבחן נושא פרסים בדבר.

יעורץ מפי עליון, האיש היקר המתעורר בעפונן, ידיו רכ' לו לחזוק מסורת גני תימן, והוא ענער ומעל' ומקובל
ומרווחה לכל אינשי, היה ראות מועלם הי'ז. יה' שיתמלאן מshallot לנו לטובה, ויזלה לכל מודה טובה,
ולש machat בית השאנגה. ויראה כל זרען זרע קדושים מברלים, חולמים גדרלי אגוטען הקודושים והטהורים, אמן

מחידושים רבותינו

מִתְּמַשֵּׁל מִתְּמַשֵּׁל
בֵּין הַפּוֹתְרִים גָּנוֹת יְגִרְלָפֶס

מי בתמונה?

בן הפוטרים גונת יגאל פרט

פתרונות לפרש מסע'י
אחוזה חידה! מנין שנותיו של אהרן,
הוא מנין הפעמים העזויות הבלתי בהל
שלם.
הזוכה בהגרלה: מי שהכל שלו!
מי בתמונה: טרם נפטרה!

יערות התעוורות

דברים אלו נאמרו בעשרות התעוורות רבתינו בעת
צורה. תחילה דבר מרاري חיים כסאר, ובסיום
דבריו אמר את התפלה, למען אלדי עולם (של
ליל כיפור), והפייטו דרכי שבעה רועים.

אח"כ ניגש מרاري יהוא אלישיך, ואמר שוב דבריו המשיך את התפלה.

מהדר ר' חיים כסאר זצוק'
צריכים להתנהג בדרכיו/, ויש כמה דרכיהם.

והדבר הראשון שנאת חנס, לאחרבה ירושלים אלא בשבייל שנות חינם, אע"פ שהוא עוסקים בתורה.
וציריך האדם לקיים (ויקרא יט, ח) ואהבת לרעך כמוך, בכדי לקיים (דברים ו, ה) ואהבת את ה' אלדיין.
ועסוק התורה גם הוא חיובו של כל אחד, ולא רק לדאג לממון.
והקב"ה נמצא עמו, והוא יצילנו לטובתנו.

וגם בן החתנאות, שיתנהג האדם בעוניה בשפלות.

ולפיכך האדם המשכיל, יוליך עצמו בדרך החיים, בכדי שבזה יזכה לחימן. כמו שאמր הכתוב, (דברים ו, כד)
ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה את ה' אלדיין, לטוב לנו כל הימים לחיותינו כהום הזה.
כביכול הקב"ה נתן תורה הקודשה לישראל, נתן להם אויבים מבעניהם וMbps, וחלאים רעים ר'יל. ואמר להם,
אם תלכו בדרך התורה, הרי לכם החיים ואם לאו, הרי הצרות לפניכם!

לפיכך צריכים אנו לפשש במעשנו, שנלך בדרכי ה'. והקב"ה אינו חפץ לייסרנו, והיסורין הэн לטובתנו, כמו שחכמוני אמרו במדרש (מקץ
רבה פצ"ב א), אין לך אדם שאין לו יסורים בכל יום.
ולמה הэн? שיתעורר האדם, יתnen מה עשית? ויפשש במעשיו, וילך בדרכי ה' ב"ה. והקב"ה הוא רחמן, ויצילו מכל צרותיו. (למען
אלדי עולם)

מהדר ר' יהיא אלישיך זצוק'

מורנו ורבינו רבוי חיים אמר, שהעיקר הוא תיקון המעשים. ולא יחפוץ ה' בכל מעשי האדם, עד שהוא בודם היראה, וזה הדבר הראשון. כמו
שנאמר (יונה ג, ו), וירא אלדיים את מעשיהם, ואמרו חז"ל (תענית פ"ב מ"א), לא נאמר וירא אלדיים "את שם ואת תעניתם" אלא וירא
אלדיים את "מעשיהם". וצריך כל אדם לת匿名 את ביתו ובני ביתו, במיזוח בענין העניות וכמו שידוע.

הדבר השני, מה שאמר רבוי חיים, "ואהבת לרעך כמוך" שהוא תלויב ב"ואהבת את ה' אלדייך". הוא כמו שאמר בעל הדרוש, שהוא שאמר היל
הוזן ליגר (שבת לא, א), ואהבת לרעך כמוך, הוא כלל כל התורה, הוא על שני סוג האהבה, דהינו ואהבת לרעך כמוך, ואהבת את ה'
אלדייך, וכוכנתו על מצות שבין אדם למקום, ועל מצות שבין אדם לחברו.

שהרי יש להבין, איך הוא אומר שהוא נכלל בפסק ואהבת לרעך כמוך אני ה', שזו כלל כל התורה, הרי היכן כל מצות שבין אדם למקום
כלולים בפסק זה?

אל, כיון שבין מצות שבין אדם לחברו כלולים בפסק ואהבת לרעך כמוך, וכל מצות שבין אדם למקום בפסק ואהבת את ה'
אלדייך, לפיז'י מובן שפשט הפסק ואהבת לרעך כמוך, זה רומו גם על מצות שבין אדם למקום. שה' אומר לו תחילה אני האוב והרע שלך,
שהרי הכתוב אומר (תהלים קכב, ח), למן אחיך ורعي אדרבה נא שלום בך, הרי ישראל נקראים אהובים ורעים למקום, וכן הוא אומר
(משלי כו, י) רעך ורע אביך אל תעוזב, וזה מצות שבין אדם למקום. ואח"כ כפי מה שנראה פשוט הפסק, לאחוב החבר והרע הגופני, שהוא
בין אדם לחברו.

וברצוני להזכיר, שמארוי חיים כסאר צווה עליינו, שביום שני הבא בעז'ה שוב נתקנס להתפלל. ואני רוצה להוסיף שכמו"כ ביום שני שאח"כ,
הוא يوم פטירת הרש"ש הוא "שבת", גם כן נתקנס אם מאורי חיים מסכים. (רבינו מבקש) "מאורי חיים" אשר הדבר. (מאורי חיים כסאר נוטן
הסבירתו).

ועניין העניות ידוע, מה שאמרו רבותינו ז"ל, שהעניות היא מחלוקת מכל החלאים, ומחלוקת מין המיתה. ולפיכך ישתדל כל אדם וייהר אנשי
ביתו על העניות, וגם כן בכל האולמות והמסיבות, כל אחד יוכח כפי מה שהוא יכול (על העניות והഫודה).

VIDU שhaynunot haia mizlata at haadim min haita. Veheraya mador hamelk u'ha, shamer leshoal hamelk (shemo'al al ad, ya) veabi raya gam raya
v'co, veamer lehagig v'tchas ulik. Vebohotnu amro b'midrash v'batlomod (berachot Sab, B), "y'tchas ulik", v'tchas nafshi ulik mibuchi liya, ao v'achos ulik,
v'ma he v'tchas ulik. Alla amar lo, tzniutot shayita b'ch' haatzila otuk min hamot. Harei shaynunot mizlata mohalaim haruim, v'mizlata min
hamita.

(פירושם שלחן גנבה, עמ' קפ"ג)

וاثת יהושע צויתי וגוי, לא תיראום כי ה' אלדייכם הוא הנלחם לכם (דברים ג, כד)

לכארה לא שייך לומר יהושע לא תיראום, כי הוא מאמין בה' בכל הנפלאות אשר ראה, ואשר עשה הוא עצמו במלחמת עמלק, ואיך שייך
לומר שהוא ירא מנגנים, עד שהוכרה למצוות אותו, ואפ"ל שם"ש זיל במס' סודה על פסק, שמע ישראל אתם קרבנים הום למלחמה, ואמרו
אפי' לא קיימות אלא ק"ש שחרית וערבית, אין אתם נסרים בידם, ולכארה למה צרך הכהן המשיך להקל עליהם, והלא טוב היה

לרפואת
שירדה בת נח לוי
בשכחה עיי'

לוש"ק
תומר ישראלי בן יעקב
וואודליה בת מנשה

لרפואת
יוסף בן משה דני
בשכחה עיי'

להכיב עליהם כדי שיחזרו בתשובה מתוק שמירה על כל המצוות שבתורה, ואמנם היה צריך לומר זאת כדי להזק את העם לבב יראה מאובייהם, ושיעשה כל אחד מהם חשבון הנפש בעבודת בוראו, וממה שעבר על מצותיו, ת'ו, וירא ויפחד מאיימת הדין עתה ומהסכנות שבמלחמה, ויזע שהחרדה תזק למלחמה בלי שיעור, בכך מי האיש הירא ורק הלבב ילך וישוב לבתו ולא ימס את לבב אחיו בלבבו, ע"כ כדי להזק את לבם, א"ל משוח מללחמה, שמע ישראל אתם קרבנים היום, אף אם אין בידכם אלא זכות ק"ש בכל יום, יש בידכם כדי לנצח במלחמה, ואפשר לו זה יאמר ה' אחדר, אמר אלדייכם, פ"י בשכר שהוא אלדייכם בלבד ע"י קבלת אלהותן עליהםים בכל יום שאומרים שמע ישראל יגוזם החטא ולא יפלו לפני בני ישראל, לא בן הדבר, אלא לא תיראום כי ה' אלדייכם הוא הנלחם לכם, בזכות שהוא ה' אלדייכם בלבד, הוא יילחם לכם להוציאו אתכם מכל אויביכם. (מכת"ז)

(אפייקי מים' למורה"ע יעבץ זצ"ל)

בדרכיהם אתה לך....

מציל מעוזן ואינו חוטא

בבית הכנסת בו התפלל רבינו יחיא אלשיך בשבתו בקביעות (ביהכנ"ס עוזר), התקיימה עלייה ל תורה, של חתן בר מצוה, שאמנם סבו היה היהודי ירא שמים, והתפלל בקביעות באותו ביהכנ"ג, אך אביו לא היה כ"כ שומר תורה ומצוות. רבינו באותה תקופה, עבר טיפולים ברגליו, והיה זוקק למי שיבילנו בכיסא גלגולים, מביתו לבית הכנסת. קרואת בנו של רבינו, כי רבינו מתהמהה מלבואה, יצא החוצה לבדר מה קורה. והנה אך יצא אל הרחוב, פגש במבט עניין, ביהודי עטר בטלית, שנפה אליו כשהוא מועוז כלול, ואומר לו בΡΙΤΗΑ, בעוד הוא מצביע לכיוון בית הכנסת. "היהודי הזה שנכנס זה עתה ליהכנ"ס", עקבתי אחורי ממחנה שנלר, שם הוא חנהה זה עתה את רכבו, והגע לאבן ברגל. רציתי רק להודיעו לכם, כי הוא מחלל שבת בפרהסיא!" הלה קיבל את הדברים בכובד ראש, ורמו לו, כי ראה כבר כיצד נהוג עם אותו אדם. הוא שב לבחכ"ע מורה, ולאחר חזרתו הש"ץ, נגע באזעא לרבענו, ושח לו את המאורע, בסימן כי אותו אדם, הוא אבי ה"בר מצוה", ואסור להעלותו ל תורה, מחמת היותו מחלל שבת בפרהסיא.

אותה שבת הייתה שבת פרשת בראשית. ובכן, רבינו ניגש להוצאה ספר תורה, ולאחר שהונח הס"ת על התיבה, המשך בעמוד האחד

מהליכות אבותינו

ספרות יהודית תימנית

כתב מוהר"ר עמרם קרח זצ"ל בחיבורו 'סערת תימן' עמ' ק' בזה"ל: הספרים שביברו חכמי תימן בסוף האלף החמישי ועד קרוב לחצי האלף הנוכחי, מהם היו פירושים על התלמוד, פסקי דין ומודרשין, ומהם שאלות ותשובות בענינים תורניים, דרישת חקירה ועין בכל דבר חכמה, רובם הגדול נאboro ביד שוסים ובודזים, בשנות שב וטיטולים אשר קרו ברוב הזמנים. יורה ליה, זכרון המעט מהם, כמו יספר "גואב מסائل ז' סעד" וספר "מסайл אלשיאח" שנוצרו בחבורו חתר בן שלמה, וספר "رسאליה" בסתאן אלאזהאר" הנז' בכתביו הר' יחיא בשירוי, וספר "מקאליה" אלאלחאן" שזכר מהר"ז ב"חלק הדקדוק" בשם מהר"ב"ש הנזכר. כניל', מתחלת האלף הששי, היה רוּב למדום בארבעת חיבוריו רמב"זיל; פירוש המשנה, העתיקו על קלף או ניר, כפי צחותו בלב"ר, והסמכוחו על משניות שהיו בידם, פירוש כל הלכה בצדה, ואם נמצא איזה נוסחה במשנתם שונה מנוסחתו, השארינה כמתכונתה ולא שלחו יד בפירושו; שמו כל חסקם למדום בחבורו הגדול, בהיותו כולל כל דיני התורה בלשון צח וסדר ישר, רוב הלומדים משכו עצם מהעין בשאר ספרים ובchoros הלכוטיו הפסוקות וקצרות.

ספר "מנין המצוות" וספר "המוראה", כתבו מהם העתקות רבות בלב"ר, וכל חכמים שעמדו בזה הזמן הרחיבו ביאורים על כל ספריו הנז'. הידועים לנו הרב חתר בן שלמה ואלחכים יחיא בן סלמאן המפורסם בשם מר' יחיא אלטביב. כל חבירו שניים וביאורייהם בלב"ר וכלול בהם עניין מדע מס' "המוראה" וספר חכמת התכוונה והרפואה, וכן דרך הר' נתנאלאן ישביהו, שקדם בזמן מהראשונה בס' מדרשו "נור אלטלאם".

נמצא עוד מספרי הדקדוק, ס' "המחברת הגדולה" כתובה בספר התייגן כמו הקדמה, והוא בלה"ק, וסמכה לה מהחברת בלב' ער' קיצור "המחברת הגדולה", ולא נודע שם מחבר "המחברת הגדולה", אלולם "המחברת הקטנה" נקראת "צנעאני" אשר יאמר כי היא למחבר מחכמי צנעא.

עוד נעתק לתימן ספר שרשים בלב' ער' להר' תנומם בירב יוסוף הירושלמי נק' "כאפי אלמרשד", ורגילים לכנותו בעברית ספר "המספיק", מבאר בו לשונות המשגה, ועל רוּב מעתיק פירוש המשנה של רמב"ם, צורתו בלב' ער', ובנוו זה מורה שהוא מאנשי ירושלים. עכ"ל.

וכדבריו מובה בעוד ספרים מחכמי תימן נ"ג, שביברים רבים על כל חלקו התורה נתחכרו ע"י חכמי תימן ממשך כל הדורות, אלא שנדודים או שופרים הגוים במשך הגלות, ואף רבים נבזו בערמה ע"י אינשי דלא מעלי כשלו אבותינו ארצה, וחולקים נתגלו כוים במוזיאונים בחו"ל ועוד. ה' ב"ה יוכנו למצוא ולגלוות את אוצרות אבותינו נ"ג. וב"ה שוכינו שתפארת זקנים בני בנים המשיכים לחבר חיבורים על כל חלקו התורה.

לעילו נשמה חיים בן יהיא נהרי זל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ זל,

דוד בן סעד בשארוי זל, יוסף בן יהיא נהרי זל, ר' אברהם בן יצחק דאור טביב זל,

יפה בת יהיא נהרי ע"ה, הנצבריה

חכמי תימן

הרבי סעדיה בן יוסף זצ"ל
היה דין בכנען בשנת ש"ל

התודה... הברכה...

לאיש היקר במעלה, מסיע רבת
ל תלמוד תורה, ומתעדיר בראשון
ל ציון במורחה, ותשכ"ר במסורת
אבות חפץ, להחיל גג'י החוץ
הטוריה והרצען.

והוא חפץ בעילום שמו י"ע
יה"ר שיילח לדות כל יוציא תלמיד
עוסקים בתורת ה' ויראתך, וישמרו
מסורת אבות לערען שוטן מעלה,
ושם יפץ יהוה מעדול' הדור
חבא, גבריאות איתה וухורא
מעליה, עם ארילות ימים וטנים
לדור ראשונים, אל"ר

הערות, האורות ותשובות לbsites
נינתן לשולח לפקס: 03-9130009
או במייל:
e0504150896@gmail.com

תפארת בניים

תמונה מתלמידי
הכיתות מיו"ס
פעילות מים
חוותית

בדרכיהם אתה לך....

המשך מהעמוד הקודם
והציבור סיימו לומר 'בריך שםיה' וכו', פתח רבינו
בדרשנה קצרה על חשיבות הפרשה, ועל הסודות
העמוקים שבה, ואז הוסיף רבינו וסימן. "שמענו מזקנים
שבשבת פרשת בראשית, כיון שהוא רמז לע"ז החיים",
ראוי שלא יעלו לקרוא בתורה, (למן שבעה קראים),
אנשים שמנין שנותם פחות ממנהן "חיים", דהיינו פחות
מגיל ששים ושמונה, אולי כדי שנקיים זאת בשבת
וז...".

באותו בית הכנסת, היו די אנשים מבוגרים וקנים, לצורך
שבעה הקראים, והצעתו של רבינו התקבלה ללא
עורריין, והואו מחלת שבת שהיה פחות מגיל ששים
ושמונה, לא עלה לתורה.

(פירושים משלחן גבוח עמ' קס"ז)

"כسا דמחמתא"
נשגר קמיה דידיינו ההורה היקר
ר' אילן עמר הי"נ
על פטירת אבי המשפחה
זכריה ב' שלמה ז"ל
זרע ישרים מבורכים הקים,
אשר בתלמוד תורה הם לומדים,
ובכהנים בתשכ"ר הם מוכלים
וכות למורים יראתם ותורתם,
יהוו לך מליץ יושר,
לפי מלך מלכי המלכים
וזעמדו לך זכותו הרבה
ובגן עדן לפטירה תהיה מנוחה
את ב"ב וכל משפטו המכ"ה יחתם,
ובתוכך אבל צוין עליו ריחם
סאלים יחויז את סב המשפה
תמהלה וצאות תלמיד תורה
עטרת חיות'

לז"ק
יובל בן דוד
ורות בת זכריה

לז"ק
שלום בן יעקב ומירב
טליה בת מנשה